

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדְשׁ", "תְּקוּנַי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרִשְׁת מִקְצֵי

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקִּדְשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנִחְמָד לְמַעַן יִדוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מְחֻלַּק ל- תַּתְק"ס (960) קוֹנְטֵרְסִים

ל"ב כְּרֻכִים שֶׁל ל' חֻלְקִים

כֶּרֶךְ ו' - חֻלְק כ"א

קוֹנְטֵרְס 171

מוֹפֵץ לֵאל מִטְרוֹת רוּח כֻּל - לְקִירוֹב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים

בְּסִפְרָא דָּא יִפְקוּן בֵּית מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל לְסִיּוּם כֻּל סִפְר הַזֵּהָר בְּדִקּוֹת סְפוּרוֹת

"קוֹדֶשׁא בְּרִין הוּא אֹרִייתָא וְיִשְׂרָאֵל חַד הוּא"

יֹצֵא לְאוּר עַל יְדֵי "מִפְעֵל הַזֵּהָר הַעוֹלָמִי"

אֲדָר א' תִּשְׁע"א לַפ"ק - בַּעִיָּה"ק בֵּית שְׁמוּשׁ תּוֹכֵב"א

פִּירוּשׁ הָאֲדָרָא

רַבָּא קְדִישָׁא

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן לְחֻבְרַיִם,
עַד מָתִי נִשְׁבַּח
בְּקִיּוּם עַמּוּד אֶחָד?
כְּתוּב (תְּהִלִּים קי"ט) עַתָּה
לַעֲשׂוֹת לְה' הַפְּרוּ
תִּנְתְּדוּ. הַיָּמִים
קִטְנִים, וּבְעֵלִי
הַחֹב דְּחִיק. הַפְּרוּ
קוּרָא בְּל יוֹם,
וְקוּרָא הַשְּׂדֵה
קִטְנִים הֵם, וְהֵם
בְּשׁוּלֵי הַפָּרֶם, לֹא
מִשְׁגִּיחִים וְלֹא
יִודְעִים לְאִיָּה
מְקוֹם הַחֻבְרַיִם
בְּרַאזִי. הַתְּכַנְּסוּ

הָאֲדָרָא רַבָּא קְדִישָׁא

**תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחֻבְרַיִיא, עַד
אֵימַת גִּיתִיב בְּקִיּוּמָא דְּחַד
סְמָכָא. כְּתִיב (תְּהִלִּים קי"ט) עַתָּה לַעֲשׂוֹת
לִי הַפְּרוּ תִנְתְּדוּ. יוֹמִין זְעִירִין, וּמְאֲרִי
דְּחֹבָא דְּחִיק. בְּרוּזָא קְאֲרִי כָּל יוֹמָא,
וּמְחַצְדֵי חֻקְלָא זְעִירִין אֵינֻון. וְאֵינְהוּ
בְּשׁוּלֵי בְּרַמָּא. לָא אֲשַׁגְּחוּן, וְלֹא יִדְעִין,
לָאן אַתְרֵן אֲזִלִין כְּמָה דִּיאֵוֹת. אַתְּכַנְּשׁוּ
חֻבְרַיִיא לְבֵי אֲדָרָא, מְלוּבְּשִׁין שְׂרִיין
הַחֻבְרַיִם לְבֵית הָאֲדָרָא, לְבוּשִׁים שְׂרִיין סִתָּה, וְרַמְחִים בִּידֵיכֶם! הַזְדַּרְוּ**

ספר נפלאות הזוהר

פרק א'

א) לְזַכּוֹת לְגַאֲלָה בְּרַחֲמִים, וְתִשׁוּבָה מֵאֲהָבָה - עַל יְדֵי לְמוּד הַזְהַר הַקְּדוֹשׁ (זוהר פֶּרֶשׁת נִשְׂא קכ"ב ע"א)

וְהַמְשַׁכְּלִים גְּבִינוּ (דְּנִיאל יב), מִסְטָרָא דְּבִינָה, דְּאִיהוּ אֵילָנָא דְּחַיִּי, בְּגִינְיָהוּ אַתְּמַר,
(דְּנִיאל יב) וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהִירוּ כְּזֵהר הַרְקִיעַ בְּהַאי חֻבְרָא דִּילָךְ דְּאִיהוּ סֵפֶר הַזְהַר, מִן
זוהרָא דְּאִמָּא עֲלָאָה, תִּשׁוּבָה, בְּאֵלִין לֹא צְרִיךְ נִסְיוֹן, וּבְגִין דַּעֲתִידִין יִשְׂרָאֵל לְמִטְעַם

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג: ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפנות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "וקראתם דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, ששים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטור בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח גיחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד כ"י בוא"ו כ"ן ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמת כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזוהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואות...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו [וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

סייפי ורומחי בידיכון, אנדרזון
 בתקוניכון, בעצה, בפחמה, בשכל,
 בעצת, במראה, בידים, ברגלים.
 בסוכלתנו. בדעתא. בחינו. בדין.
 ברגליו (נ"א בחילא דידיו ורגליו). אמלכו
 עליכון למאן (ס"א למלא) דברשותיה תיי
 ומותא. למגזר מזין דקשוט. מזין
 דקדישי עליונין צייתי להו, וחדאן
 למשמע להו, ולמנדע להו.

יתב רבי שמעון ובכה, ואמר ווי אי
 גלינא, ווי אי לא גלינא.
 חבריאי דהוה תמן אשתיקו. קם רבי

ספר נפלאות הזוהר

מאילנא דחיי, דאיהו האי ספר הזהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי. ויתקיים בהון,
 (דברים לב) ה' בךד נחננו ואין עמו אל גבר.

[באור: והמשפילים אלו הצדיקים יאירו בלמוד ספר הזהר שהוא מאימא עלאה
 שנקראת תשובה, ואלו שזכו לסודות ספר הזהר הם לא צריכים נסיון, ולא יכבד
 עליהם על הגלות, כי ינדככו על ידי קדשת ספר הזהר].

ולפי שעתידים ישראל הם תלמידי - חכמים הפשטנים שלמדו רק פשט, אבל
 עכשו באחרית הימים לפני הגאולה גם הם יטעמו מעץ החיים שהוא ספר הזהר, ועל
 ידו יצאו מהגלות ברחמים וחסדים, ויתקיים בהם הכתוב (דברים לב יב) "ה' בךד נחננו
 ואין עמו אל גבר" פרוש: השם הוי"ה - זה רחמים, יוציאם מהגלות בלי קטרוג של
 אל גבר.

שָׁבַע הַשְּׁבָלִים - רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֵלּוּ הָרֵאשׁוֹנוֹת הֵן טוֹבוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהֵן מִצַּד הַיָּמִין שֶׁכְּתוּב בּוֹ כִּי טוֹב, וְאֵלּוּ הָרְעִים הֵם לְמַטָּה מֵהֶם. שָׁבַע הַשְּׁבָלִים הֵן מִצַּד הַיְּמִנָה, וְאֵלּוּ מִצַּד הַיְּמִנָה, וְכָל הַדְּרָגוֹת עוֹמְדוֹת אֵלּוּ עַל אֵלּוּ וְאֵלּוּ כְּנֶגֶד אֵלּוּ, וְאֵת כָּל־סָרְסָא פְּרָעָה בְּחֻלּוּמוֹ.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, וְכִי לֹאֲתוּ פְּרָעָה הִרְשַׁע הָרָאוּ לוֹ אֵת כָּל אֵלֶּה? אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, כְּמוֹתֶם רָאָה, שֶׁכַּמָּה דְרָגוֹת עַל דְרָגוֹת אֵלּוּ כְּנֶגֶד אֵלּוּ וְאֵלּוּ עַל אֵלּוּ, וְהוּא רָאָה בְּאֲתוֹן הַדְּרָגוֹת שְׁלֵמֻטָּה.

וְהִנֵּה שְׁנַיִן, שֶׁהָרִי כְּמוֹ שֶׁהוּא הָאֵדָם, כִּף מְרָאִים לוֹ בְּחֻלּוּמוֹ, וְכִף רוּאָה, וְכִף הַנְּשֻׁמָּה עוֹלָה לְהַכִּיר, כִּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי דְרָגְתוֹ כְּרָאוּי לוֹ, וּמִשּׁוּם כִּף פְּרָעָה רָאָה כְּרָאוּי לוֹ, וְלֹא יוֹתֵר.

וְרַבִּי מִקָּץ וּגוֹ'. רַבִּי חֲזַקְיָה פִּתַח וְאָמַר, (קהלת א) לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חִפְץ תַּחַת הַשָּׁמַיִם. בֹּא רָאָה, כִּל מַה שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַטָּה, לְכָל שֵׁם עַת וְזְמַן קְצוּב. שֵׁם זְמַן לְאוּר וְלַחֲשָׁף, שֵׁם זְמַן לְאוּר שֶׁל שְׁאָר הָעַמִּים, שֶׁהֵם שׁוֹלְטִים עֲכָשׁוּ עַל הָעוֹלָם, וְזְמַן שֵׁם לְחֻשְׁכָּה, שֶׁהִיא הַגְּלוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל תַּחַת שְׁלִטוֹנָם. זְמַן שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל, וּמִשּׁוּם כִּף לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חִפְץ. מַה זֶה וְעַת לְכָל חִפְץ? זְמַן וְעַת הוּא לְכָל, לְכָל אוֹתוֹ הַרְצוֹן שֶׁנִּמְצָא לְמַטָּה.

דְּבַר אַחַר וְעַת לְכָל חִפְץ - מַה זֶה עַת? כְּפִתוּב (תהילים קיט) עַת לְעֲשׂוֹת לְה' הַפְּרוּ תוֹרָתְךָ. וְכַתוּב (ויקרא יז) וְאֵל יָבֹא בְּכָל עַת אֶל הַקְּדוֹשׁ. וְהִיא הַדְּרָגָה הַמְּמַנָּה, וְהִנֵּה פְּרִשְׁיָהּ. וּמִשּׁוּם כִּף עַת הוּא הַמְּמַנָּה לְכָל

שָׁבַע הַשְּׁבָלִים, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֵלּוּ קִדְמָאֵי אֵינוֹן טְבִין, בְּגִין דְּאֵינוֹן מִסְטָרָא דִּימִינָא דְכְּתִיב בֵּיה כִּי טוֹב. וְאֵלּוּ בִישִׁין אֵינוֹן לְתַתָּא מִנִּייהוּ. שָׁבַע הַשְּׁבָלִים אֵינוֹן מִסְטָרָא דְדִכְרִי, וְאֵלּוּ מִסְטָרָא דְמִסְאָבוּ, וְכִלְהוּ דְרָגִין קְזִימִין אֵלּוּ עַל אֵלּוּ, וְאֵלּוּ לְקַבֵּל אֵלּוּ, וְכִלְהוּ קָא חֲמָא פְּרָעָה בְּחֻלּוּמֵיהּ.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, וְכִי לְהֵוּא חֲזִיבָא דְפְּרָעָה אַחֲזִיין לִיה כִּל הַיָּי. אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה, פְּגוּוֹנָא דְלֵהוֹן חֲמָא. דְכַמָּה דְרָגִין עַל דְרָגִין, אֵלּוּ לְקַבֵּל אֵלּוּ, וְאֵלּוּ עַל אֵלּוּ, וְאֵיהוּ חֲמָא בְּאֵינוֹן דְרָגִין דְלְתַתָּא.

וְהֵא תַנִּינָן, דְהָא כְּמָה דְאֵיהוּ בְר נָשׁ, הַכִּי אַחֲזִיין לִיה בְּחֻלּוּמֵיהּ, וְהַכִּי חֲמָי. וְנִשְׁמַתָּא הַכִּי סְלִקַת לְאַשְׁתַּמוּדְעָא. כִּל חַד וְחַד כְּפּוּם דְרָגִיָּה פְּדָקָא חֲזִי לִיה, וּבְגִין כִּף פְּרָעָה חֲמָא כְּדָקָא חֲזִי לִיה, וְלֹא יוֹתֵר:

וְהִי מִקָּץ וּגוֹ', רַבִּי חֲזַקְיָה פִּתַח וְאָמַר, (קהלת א) לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חִפְץ תַּחַת הַשָּׁמַיִם. תָּא חֲזִי, כִּל מַה דְעַבֵּד קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא לְתַתָּא, לְכֹלָא שְׁוִי זְמַנָּא וְזְמַן קְצוּב. זְמַנָּא שְׁוִי לְנִהוּרָא וְלַחֲשׁוּכָא, זְמַנָּא שְׁוִי לְנִהוּרָא דְשְׁאָר עַמִּין, דְאֵינוֹן שְׁלִטִין הַשְׁתָּא עַל עֲלָמָא. וְזְמַנָּא שְׁוִי לַחֲשׁוּכָא, דְאֵיהוּ גְלוּתָא דִישְׂרָאֵל תַּחַת שְׁלִטְנוּתָא דְלֵהוֹן. זְמַנָּא שְׁוִי קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא לְכֹלָא, בְּגִין כִּף לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חִפְץ. מָאֵי וְעַת לְכָל חִפְץ. זְמַנָּא וְעַת הוּא לְכֹלָא, לְכָל הַהוּא רְעוּתָא דְאַשְׁתַּפַּח לְתַתָּא.

דְּבַר אַחַר וְעַת לְכָל חִפְץ, מָאֵי עַת. פְּדְכְּתִיב, (תהילים קיט) עַת לְעֲשׂוֹת לִי

הַפְּרוּ תוֹרָתְךָ. וְכַתִּיב, (ויקרא יז) וְאֵל יָבֹא בְּכָל עַת אֶל הַקְּדוֹשׁ. וְאֵיהוּ דְרָגָא

חפץ תחת השמים. ויהי מקץ שנתים ימים, מהצד של אותו קץ החשף ראה פרעה בחלומו, ומשם ידע והתגלה לו אותו החלום.

ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה וגו'. ותפעם רוחו, מה זה ותפעם? רבי יוסי אמר, הנה פרעה שפכרעה כתיב ותפעם, ובנבוכדנצר כתיב (דניאל ב) ותתפעם, ובארוה שהנה בפרעה כתיב ותפעם משום שהיה יודע את החלום, והפתרון לא היה יודע, אבל נבוכדנצר ראה החלום וראה הפתרון, והכל נשפח ממנו. אבל בא ראה, ותפעם רוחו, כמו שנאמר (שופטים יג) לפעמו, שהיתה הרוח באה והולכת ובאה והולכת ולא היתה מתישבת עמו עדיו כראוי, ועל פן כתיב (שם) ותחל רוח ה' לפעמו, שאז היתה הראשית. אף כאן רוחו התעוררה בו, והלך והתעורר, ולא היתה מישבת עמו לדעת. נבוכדנצר ותתפעם רוחו, בהתעוררות היה מתעורר על כל אחד פעמים, שבים והולכים ושבים. וזהו כמו שנאמר (במדבר כד) כפעם בפעם, פעם בזה ופעם בזה, ולא מתישבת דעתו ורוחו.

וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים - אלו המכשפים. ואת כל חכמיה - אלו חכמי המולות. וכלם היו מסתפלים לדעת ולא כלו להשיג.

אמר רבי יצחק, אף על גב שנאמר שאין מראים לאדם אלא באותה הדרגה שלו - שונה אצל המלכים, שמראים להם דברים עליונים ומשנים מבני אדם אחרים. כמו שפירש דרגתו עליונה על כל שאר האחרים, כך גם

ומנא, והא אוקמוה. ובגין כך עת איהו ממנא, לכל חפץ תחת השמים. ויהי מקץ שנתים ימים, מסטרא דהוא קץ דחשף חמא פרעה בחלמיה, ומתמן ידע ואתגלי ליה ההוא חלמא.

ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה וגו'. ותפעם רוחו. מאי ותפעם. רבי יוסי אמר, הא אוקמוה בפרעה כתיב ותפעם, ובנבוכדנצר כתיב, (דניאל ב) ותתפעם, ואוקמוה דהא בפרעה כתיב ותפעם, בגין דהיה ידע חלמא, ופשרא לא הוה ידע, אבל נבוכדנצר, חמא חלמא, וחמא פשרא, ואתנשי כלא מניה.

אבל תא חזי, ותפעם רוחו, כמה דאת אמר, (שופטים יג) לפעמו, דהוה אתי רוחא ואזיל, ואתי ואזיל. ולא הוה מתישבא עמיה עדיין כדקא יאות. ועל דא כתיב, (שופטים יג) ותחל רוח יי לפעמו, דכדין הוה שירותא. אוף הכא רוחיה אתער ביה, ואזיל ואתער, ולא הוה מתישבא עמיה למנדע. נבוכדנצר ותתפעם רוחו, באתערוותא הוה אתער על חד תרין, תייבין ואזלין ותייבין, ודא הוא כמה דאת אמר, (במדבר כד) כפעם בפעם. פעם בהאי, (דף קצד ע"ב) ופעם בהאי, ולא מתישבא דעתיה ורוחיה.

וישלח ויקרא את כל חרטומי מצרים, אליון תרשין. ואת כל חכמיה, אליון חכימין בטיירא, וכלהו הוו מסתפלן למנדע ולא זכילו לאדפקא.

אמר רבי יצחק, אף על גב דאתמר דלא אחזיין ליה לבר נש אלא בההוא

דרגא דיליה, שאני למלכים, דאחזיין לון מלין עלאין, ומשניין מבני

מראים לו בדרגה עליונה על כל שאר האחרים, כמו שנאמר את אשר האלהים עשה הראה את פרעה, אבל לשאר בני האדם אין מגלה להם הקדוש ברוך הוא את מה שהוא עושה, פרט לנביאים או לחסידים או לחכמי הדור, והנה פרשה.

בא ראה, כתוב אתי השיב על פני ואתו תלה. מכאן שהחלום הולך אחר הפתרון. מי השיב על פני? אלא זה יוסף. ואתו תלה - באותו הפתרון שפתר לו, וכתוב ויהי כאשר פתר לנו כן היה.

וישלח פרעה ויקרא את יוסף וירצהו מן הבור וגו'. רבי אבא פתח ואמר, (תהלים קמו) רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו. כמה הקדוש ברוך הוא מתרצה בצדיקים, משום שהצדיקים הם עושים [שלום ועושים] שלום למעלה ועושים שלום למטה, ומכניסים פלה לבעלה, ומשום כך הקדוש ברוך הוא מתרצה בהם באותם שיראים ממנו ועושים את רצונו. למוחלים לחסדו, מי הם המיחלים לחסדו? הוה אומר, אותם שמשתדלים בתורה בלילה ומשתתפים עם השכינה. וכשבא הבקר, הם מצפים לחסדו, והרי בארנה, בזמן שאדם משתדל בתורה בלילה, חוט של חסד נמשך עליו ביום, ככתוב (שם מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי. מה הטעם יומם יצוה ה' חסדו? משום שבלילה שירה עמי. ומשום כך פתוב רוצה ה' את יראיו, ולא ביראיו. כמי שרוצה ברצונו את האחר ומתרצה לו להתפייס עמו, ומשום כך רוצה ה' את יראיו ולא ביראיו.

ולא ביראיו. כמאן דרעי ברעותיה לאחרא, ואתרעי ליה לאתפייסא בהדיה. ובגין כך רוצה יי את יראיו, ולא ביראיו.

נשא אחרנין. כמה דמלכא דרגיה עלאה על כל שאר אחרנין, הכי נמי אחזיאו ליה בדרגא עלאה על כל שאר אחרנין. כמה דאת אמר את אשר האלהים עושה הראה את פרעה. אבל לשאר בני נשא, לא גלי לון קדשא ברוך הוא מה דאיהו עבדי, בר לנביאי או לחסידים או לחכמי דרא, והא אוקמוהו.

הא חזי, פתיב, אותי השיב על פני ואתו תלה, מכאן דחלמא אזיל בתר פישרא. השיב על פני מאן, אלא דא יוסף. ואתו תלה, בהווא פישרא דקא פשר ליה, וכתוב ויהי כאשר פתר לנו כן היה:

וישלח פרעה ויקרא את יוסף וירצהו מן הבור וגו'. רבי אבא פתח ואמר, (תהלים קמו) רוצה יי את יראיו את המיחלים לחסדו. כמה קדשא ברוך הוא, אתרעי בהו בצדיקנא, בגין דצדיקנא אינון עבדין (שלמא ועבדי) שלמא לעילא, ועבדי שלמה לתתא, ואעלין פלה בבעלה. ובגין כך קדשא ברוך הוא אתרעי בהו, באנון דדחלין ליה ועבדין רעותיה.

למוחלים לחסדו, מאן אינון מיחלים לחסדו. הוי אימא אינון דמשתדלי באורייתא בליליא, ואשתתפו בהדי שכינתא. וכד אתי צפרא, אינון מחכאן לחסדו. והא אוקמוהו, בזמנא דבר נש אשתדל באורייתא בליליא, חוטא דחסד אתמשיף עליה ביממא. פדכתוב, (תהלים מב) יומם יצוה יי חסדו ובלילה שירה עמי. מאי טעמא יומם יצוה יי חסדו, משום דבלילה שירה עמי. ובגין כך רוצה יי את יראיו כתיב, ולא ביראיו. כמאן דרעי ברעותיה לאחרא, ואתרעי ליה לאתפייסא בהדיה. ובגין כך רוצה יי את יראיו, ולא ביראיו.

כמו כן יוסף היה עצוב בעצב הרות ובעצב הלב, שהיה אסור שם. כיון שפרעה שלח בשבילו, מה פתוח? ויריצהו. התפייסו לו והחזירו לו דברי שמחה, דברים לשמח את הלב, משום שהיה עצוב מן הבור. בא ראה, בראשונה נפל בבור, ובכור התעלה אחר כך.

רבי שמעון אמר, בטרום ארע ליוסף אותו המעשה, לא נקרא צדיק. כיון ששמר אותה ברית המילה, נקרא צדיק, ואותה הדרגה של ברית הקדש התעטר עמו, ומה שהיה ^[ועשה] בכור בראשונה, התעלה עמו. וכתוב ויריצהו מן הבור. התעלה מזה והתעטר בכור מים חיים.

וישלח פרעה ויקרא את יוסף, היה צריך להיות לקרא ליוסף! אלא, ויקרא את יוסף - זה הקדוש ברוך הוא, שכתוב ^(שם) עד עת בא דברו אמרת ה' צרפתהו. עד עת בא דברו, זהו שכתוב ויקרא את יוסף. כתוב כאן ויקרא את יוסף, וכתוב שם ויקרא אל משה. ויגלה ויחלף שמלתיו, בשביל כבוד המלך, והנה פרשוה.

רבי אלעזר פתח, ^(תהלים קה) ויבא ישראל מצרים ויעקב גר בארץ חם. בא ראה שהקדוש ברוך הוא מגלגל גלגולים בעולם, ומקים נדרים ושבועות כדי לקיים שבועה ונדרה שהוא גזר. שחרי שנינו, אם לא שחביבות ואהבה שאהב הקדוש ברוך הוא את האבות, היה ראוי להוריד את יעקב למצרים בכבלי של ברזל. ובאהבתו אותם המליך ליוסף בנו, ועשה אותו מלך ששולט על כל הארץ, וירדו כל השבטים בכבוד, ויעקב כמלך.

בגוונא דא, יוסף הוה עציב בעציבו דרוחא, בעציבו דלפא, דהוה אסיר תמן. כיון דשדר פרעה בגיניה, מה כתיב. ויריצהו, אתפייסו ליה ואהדרו ליה מלין דחדוה, מלין למחדי לפא, בגין דהוה עציב מן בירא. תא חזי, בקדמיתא נפל בבירא, בבירא אסתלק לבתר.

רבי שמעון אמר, עד לא אירע ליוסף ההוא עובדא, לא אקרי צדיק. כיון דנטר ההוא ברית קיימא, אקרי צדיק. והוא דרגא דברית קדישא אתעטר בהדיה, ומאי דהוה ^(ע"ד) בכור בקדמיתא, אסתלק בהדיה, וכתוב ויריצהו מן הבור. אסתלק מן דא, ואתעטר בכור מים חיים.

וישלח פרעה ויקרא את יוסף, לקרא ליוסף מיבעי ליה. אלא ויקרא את יוסף, דא קדשא בריך הוא, דכתיב, ^(תהלים קה) עד עת בא דברו אמרת ה' צרפתהו. עד עת בא דברו, הדא הוא דכתיב ויקרא את יוסף, פתיב הקא ויקרא את יוסף, וכתוב התם ויקרא אל משה: ויגלה ויחלף שמלותיו, בגין יקרא דמלפא, והא אוקמוה.

רבי אלעזר פתח, ^(תהלים קה) ויבא ישראל מצרים ויעקב גר בארץ חם. תא חזי, דקדשא בריך הוא מגלגל גלגולין בעלמא, ומקיים אסרין וקיימין, בגין לקיימא קיימא ונגזרה דאיהו גזיר.

דהא תנו, אלמלא חביבו ורחימו דרחים קדשא בריך הוא לאבהן, הוה אתחזי לנחתיא יעקב למצרים בשלשלי דפרזלא. וברחימו דלהון, שלטיה ליוסף בריה, ועבד ליה מלפא דשליטא על כל ארעא, ונחתו כלהו שבטין ביקרא, ויעקב כמלפא.

בא ראה מה כתוב? (שם) ויבא ישראל מצרים ויעקב גר בארץ חם. כיון שכתוב ויבא ישראל מצרים, לא ידענו שיעקב גר בארץ חם? למה צריך את זה? אלא, ויבא ישראל מצרים - זה הקדוש ברוך הוא. ויעקב גר בארץ חם - זה יעקב. שהרי בשביל יעקב ובניו באה השכינה למצרים, והקדוש ברוך הוא גלגל גלגולים והוריד את יוסף בראשונה, שבזכותו התקיימה הברית עמו, והשליט אותו על כל הארץ.

מה כתוב? שלח מלך ויתירהו עמים משל עמים ויפתחהו. רבי שמעון אמר, כתוב (תהלים קמו) ה' מתיר אסורים וגו', וכאן כתוב שלח מלך ויתירהו, למה משל עמים ויפתחהו? אלא שלח מלך - זה הקדוש ברוך הוא. משל עמים - זה הקדוש ברוך הוא. שלח מלך - המלך העליון שלח ויתירהו. ומי הוא ששלח לו? זה המלאך הגואל, שהוא מושל עמים, שהוא מושל על המתחזנים, והכל הוא מן הקדוש ברוך הוא.

ויריצהו - חסר וא"ו, ומי הוא? זה הקדוש ברוך הוא, משום שאין מי שאוסר ופותר, רק הקדוש ברוך הוא, שכתוב (איוב יב) יסגר על איש ולא יפתח, וכתוב (שם לד) והוא ישקיט ומי ירשיע ויסתר פנים ומי ישורנו ועל גוי ועל אדם יחד, שהרי הכל בו, וכתוב (דניאל ד) וכרצונו עושה בצבא השמים ודקרי הארץ, ואין מי שימחה בידו ויאמר לו מה עשית. ומשום כך כתוב ויריצהו מן הבור וגו'.

מה זה ויריצהו? כמו שנאמר (איוב לב) יעתר אל אלוה ויריצהו. כמו כן ויריצהו מן הבור, ואחר

הא חזי, מה כתיב, ויבא ישראל מצרים ויעקב גר בארץ חם, כיון דכתיב ויבא ישראל מצרים, לא ידענא דיעקב גר בארץ חם, אמאי אצטריך דא. אלא ויבא ישראל מצרים, דא קדשא בריך הוא. ויעקב גר בארץ חם, דא יעקב, דהא בגיניה דיעקב ובנוי, אתת שכינתא למצרים. וקדשא בריך הוא גלגל גלגולין, (דף קצח ע"א) ואחית ליה ליוסף בקדמיתא. דבזכותיה אתקיים ברית בהדיה, ושלטיה על כל ארעא.

מה כתיב, שלח מלך ויתירהו מושל עמים ויפתחהו. רבי שמעון אמר, כתיב, (תהלים

קמו) יי מתיר אסורים וגו', והכא כתיב, שלח מלך ויתירהו, אמאי מושל עמים ויפתחהו. אלא, שלח מלך, דא קדשא בריך הוא. מושל עמים, דא קדשא בריך הוא. שלח מלך, מלך עלאה שלח ויתירהו, ומאן איהו דשלח ליה, דא מלאך הגואל, דאיהו מושל עמים, דאיהו מושל על תפאי. וכלא מעם קדשא בריך הוא איהו.

ויריצהו חסר וא"ו, ומאן איהו, דא קדשא בריך הוא. בגין דהא לית מאן דאסיר ופתח, בר קדשא בריך הוא, דכתיב, (איוב יב) יסגר על איש ולא יפתח. וכתיב, (איוב לד) והוא ישקיט ומי ירשיע ויסתר פנים ומי ישורנו ועל גוי ועל אדם יחד, דהא כלא ביה. וכתיב, (דניאל ד) וכמצפיה עבד בחיל שמיא ודיירי ארעא ולא איתי די ימחי בידיה ויאמר ליה מה עבדת. ובגין כך כתיב, ויריצהו מן הבור וגו'.

מאי ויריצהו. כמה דאת אמר, (איוב לב) יעתר אל אלוה ויריצהו. כגוונא דא ויריצהו מן הבור, ולבתר ויבא אל פרעה. דבר אחר

כָּךְ וַיבֹא אֶל פְּרַעֲהַ. דְּבַר אַחַר וַיְרִיצֶהוּ, שֶׁהַמֶּשִׁיךְ עָלָיו חוֹט שֶׁל חֶסֶד לָתֵת לוֹ חֵן לִפְנֵי פְרַעֲהַ. אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרַעֲהַ, כְּדֵי לְהַקְדִּים לוֹ שְׁלוֹם וּלְפַתַח בְּשָׁלוֹם.

רַבִּי אַבְא אָמַר, בֵּא רְאֵה, בְּאוֹתוֹ פְּרַעֲהַ הַרְשָׁע, שֶׁהוּא אָמַר (שְׁמוֹת ד') לֹא יִדְעָתִי אֵת ה', וּפְרַעֲהַ הִיָּה חָכֵם מִכָּל מְכַשְׁפִּיּוֹ, אֲלֵא וַדַּאי הָשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים הִיָּה יוֹדֵעַ, שֶׁהָרִי כְּתוּב הִנְמַצָּא כְּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רִוַח אֱלֹהִים בּוֹ. וּמִשׁוֹם שֶׁמְשָׁה לֹא בָּא אֵלָיו אֲלֵא בְּשֵׁם שֶׁל ה', וְלֹא בְּשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים, וְזֶה הִיָּה קִשָּׁה לִפְנֵי מִן הַכֹּל, שֶׁהוּא הִיָּה יוֹדֵעַ שֶׁהָרִי הָשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים שׁוֹלֵט בְּאַרְצָךְ, וּבְשֵׁם שֶׁל ה' לֹא הִיָּה יוֹדֵעַ, וְעַל כֵּן קִשָּׁה לִפְנֵי הָשֵׁם הַזֶּה.

וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם ט) וַיִּחְזַק ה' אֶת לֵב פְּרַעֲהַ. שֶׁדְּבַר זֶה הִיָּה מְחֻזָּק אֶת לְבוֹ וּמְקֻשָּׁה אוֹתוֹ, וְעַל כֵּן מְשָׁה לֹא הוֹדִיעַ לוֹ דְּבַר שֶׁל שֵׁם אַחֵר, אֲלֵא הָשֵׁם שֶׁל ה' לְבַדּוֹ, וּפְרָשְׁיָהּ.

פְּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קיג) מִי כִּהְיָ אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיֵּה לְשַׁבַּת וְגו'. מִי כִּהְיָ אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיֵּה לְשַׁבַּת - שֶׁהַתַּעֲלָה מֵעַל כִּפְסֵא כְּבוֹדוֹ, וְעַל כִּפְסֵא כְבוֹדוֹ לְמַעְלָה וְלֹא הַתַּעֲלָה לְמַטָּה. בְּשַׁעֲרֵה שְׂאֵיִן נִמְצְאִים צְדִיקִים בְּעוֹלָם, הָרִי הוּא מְסַתֵּל מֵהֶם וְלֹא מַתְּגַלֶּה לָהֶם. הַמְּשַׁפִּילִי לְרֵאוֹת - בְּשַׁעֲרֵה שֶׁהַצְדִּיקִים הֵם נִמְצְאִים בְּעוֹלָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד בְּדַרְגוֹתָיו כְּנֶגֶד הַתַּחְתּוֹנִים לְהַשְׁגִּיחַ עַל הַעוֹלָם, לְהִיטִיב לָהֶם.

שֶׁהָרִי כְּשֵׂאִין נִמְצְאִים הַצְדִּיקִים בְּעוֹלָם, הוּא מְסַתֵּל וּמְסַתֵּיר מֵהֶם פָּנִים וְלֹא מַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם, מִשׁוֹם שֶׁהַצְדִּיקִים הֵם הַיְסוּד וְהַקִּיּוֹם שֶׁל הַעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב (משלי

וַיְרִיצֶהוּ, דְּאִמְשִׁיךְ עָלֶיהָ חוֹטֵא דְחֶסֶד, לְמִיָּהב לִיָּה חֲנָא קַמִּיה דְּפְרַעֲהַ. (קה כתיב), אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרַעֲהַ, בְּגִין לְאַקְדָּמָא לִיָּה שְׁלוֹם וּלְמַפְתַּח בְּשָׁלוֹם.

רַבִּי אַבְא אָמַר, תָּא חֲזִי, בְּהוּא רְשָׁע דְּפְרַעֲהַ. דְּאִיהוּ אָמַר, (שְׁמוֹת ה') לֹא יִדְעָתִי אֵת יי, וּפְרַעֲהַ חֲפִים הָוָה מִכָּל הַרְשָׁוִי. אֲלֵא וַדַּאי שְׂמָא דְּאֱלֹהִים הָוָה יָדַע, דְּהָא פְּתִיב, הִנְמַצָּא כְּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רִוַח אֱלֹהִים בּוֹ. וּבְגִין דְּמְשָׁה לָא אֶתָּא לְגַבִּיָּה אֲלֵא בְּשְׂמָא דִּי וְלֹא בְּשְׂמָא דְּאֱלֹהִים. וְדָא הָוָה קִשָּׁא קַמִּיה מְכַלָּא, דְּאִיהוּ הָוָה יָדַע דְּהָא שְׂמָא דְּאֱלֹהִים שְׁלִיט בְּאַרְעָא. וּבְשְׂמָא דִּי לָא הָוָה יָדַע, וְעַל דָּא קִשָּׁא קַמִּיה שְׂמָא דָּא.

וְדָא הוּא דְכְּתִיב (שְׁמוֹת ט) וַיִּחְזַק יי אֶת לֵב פְּרַעֲהַ, דְּמִלָּה דָּא הָוָה אֶתְקִיף לְבִיָּה, וְאַקְשִׁי לִיָּה. וְעַל דָּא מְשָׁה לָא אוֹדַע לִיָּה מִלָּה דְשְׂמָא אַחֲרָא, אֲלֵא שְׂמָא דִּי בְּלַחֲדוּי, וְאוּקְמוּיָהּ.

פְּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קיג) מִי כִּי אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיֵּה לְשַׁבַּת וְגו'. מִי כִּי אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיֵּה לְשַׁבַּת, דְּאֶסְתַּלַּק מֵעַל פְּרִסֵי יְקָרִיָּה, (ס"א ע"ל פְּרִסֵי יְקָרִיָּה לְעִילָא) וְלֹא אֶתְגַּלִּי לְתַתָּא. בְּשַׁעֲרֵתָא דְּלֹא אֶשְׁתַּפְּחוּ זַפְאִין בְּעֵלְמָא, הָא אִיְהוּ אֶסְתַּלַּק מִנְיָהוּ, וְלֹא אֶתְגַּלִּי לָהּ. הַמְּשַׁפִּילִי לְרֵאוֹת, בְּשַׁעֲרֵתָא דְּאִינוּן זַפְאִין אֶשְׁתַּפְּחוּ בְּעֵלְמָא. קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְחִית בְּדַרְגוּי לְקַבְּלָהוּן דְּתַתָּאי, לְאַשְׁגַּחָא עַל עֵלְמָא, לְאוּטְבָא לָהּ.

דְּהָא כִּד זַפְאִין לֹא אֶשְׁתַּפְּחוּ בְּעֵלְמָא, אִיְהוּ אֶסְתַּלַּק, וְאֶסְתִּיר אֲנַפִּין מִנְיָהוּ, וְלֹא אֶשְׁגַּח עֲלֵיָּהוּ. בְּגִין דְּצְדִיקֵיָּא אִינוּן יְסוּדָא וְקִיּוּמָא

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופאר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתו פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: כתבו המקובלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' סב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֵלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ
וְיַצְמַח פְּרָקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֵגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעַלְמֵי עָלְמָיָא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרִין בְּעֵלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵהוּן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוּן דְעַסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי כְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוּן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וְיִשׁוּעָה וְנַחְמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וְיַחְמוֹל וְיִרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְּאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמֵי יְרַחֵם עָלָיו. וְיַחְמוֹל וְיַחְמוֹל עָלָיו. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמֵי יִסְתִּירָהוּ בְּצַל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. וּלְקַץ הַיָּמִין יַעֲמִידָהוּ. וּמִנְחַל עֵדֶנּוּ יִשְׁקָהוּ. וְיַצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וְיִשִּׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וְיִלְוֶה אֵלָיו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַכֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלַּל: תֵּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וְיִהְיֶה לָּהּ בְּשָׂעִרִים
מְעֻשִׂיָּה: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וְיַחְמוֹל וְיִרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְּאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמֵי יְחוּם וְיַחְמוֹל עָלֶיהָ. וְיִלְוֶה אֵלֶיהָ
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בן פלוני) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשון עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלונית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשון עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

עמד רבי אומר
ואומר לו, אם נוח
לפני מר לגלות, הרי
פתוב (שם כה) סוד ה'
ליראיו, והרי חברים
אלו הם יראי
הקדוש ברוך הוא,
וכבר נכנסו באדרת
בית המשכן, מהם
נכנסו, מהם יצאו.

שנינו, נמנו החברים
לפני רבי שמעון,
ונמצאו רבי אלעזר
בנו, ורבי אבא, ורבי
יהודה, ורבי יוסי בר
יעקב, ורבי יצחק,
ורבי חזקיה בר רב,
ורבי חייא, ורבי
יוסי, ורבי ייסא.
ידים נתנו לרבי

אבא ואמר ליה, אי גיחא קמיה דמר
לגלאה, הא כתיב (תהלים כה) סוד יי
ליראיו, והא חברייה אלין דחלין
דקודשא בריך הוא אינון, וכבר עאלו
באדרא דבי משכנא, מנהון עאלו,
מנהון נפקו.

תאנא, אתמנו חברייה קמיה דרבי
שמעון, ואשתכחו, רבי
אלעזר בריה. ורבי אבא. ורבי יהודה.
ורבי יוסי בר יעקב. ורבי יצחק. ורבי
חזקיה בר רב. ורבי חייא. ורבי יוסי.
ורבי ייסא. ידיו יהבו לרבי שמעון,
ואצבעו זקפו לעילא. ועאלו בחקלא

ספר נפלאות הזוהר

ב) בואו נתחוק ונלמד זהר הקדוש
על פן יצאו גדולי ישראל בקול חוצב להבות אש להרבות ולעסק בלמוד זהר
הקדוש בדורנו האחרון, מפני שאלהיו הנביא ומשה רבינו והרשב"י וחבריה קדישא
נתנו לנו את עץ החיים להחזיק בו בגלות האחרונה הזו, ולהנצל מישמעאל אדום
וערב רב. ורק מי שהוא מהערב רב לא מאמין בדברי אלקים חיים.